

нарахованих резидентами-платниками податку на прибуток підприємств застосовується ставка – 5%. Такі диспропорції в оподаткуванні, порушують принцип нейтральності податку та можуть призвести до уникнення емітентами виплати дивідендів, з використанням інших форм розподілу прибутку. Слід зазначити, що в багатьох країнах такий вид пасивного доходу як дивіденди взагалі не оподатковується.

Логічним наслідком уніфікації базової ставки ПДФО стало деяке спрощення адміністрування податку в частині неподання податкової декларації якщо платник у 2016 році отримував доходи виключно від податкових агентів незалежно від виду та розміру нарахованого доходу, що можна сприймати як позитивний аспект.

Позитивним кроком на шляху підтримки населення в нинішніх складних економічних умовах стало розширення переліку доходів, які не включаються до розрахунку загального оподаткованого доходу (кошти, які надаються платнику податку у зв'язку зі здійсненням заходів щодо енергоефективності і енергозбереження та суми прощених іпотечних кредитів на придбання єдиного житла при реструктуризації зобов'язань громадян України).

Негативним проявом нововведень стало зменшення базового розміру податкової соціальної пільги до 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня звітного податкового року. Вважаємо такий підхід недостатньо ефективним, за умов коли розмір мінімальної заробітної плати встановлюється на рівні прожиткового мінімуму, так як до фінансування бюджету залучаються особи, які не в змозі належно забезпечити власне існування.

До 2016 р. утримання єдиного соціального внеску (далі-ЄСВ) було закладено безпосередньо в методичку оподаткування заробітної плати ПДФО, наразі утримання ЄСВ з заробітної плати скасовано. До того ж значні зміни торкнулись нарахування ЄСВ. Уніфіковано ставку для нарахування ЄСВ та встановлено її на рівні 22%, тим самим скасовано диференціацію ставки в залежності від класу професійного ризику підприємства. Виняток становлять спеціальні ставки нарахування ЄСВ для інвалідів (8,41%, 5,3% і 5,5%), які залишатимуться без змін. Підвищення максимального розміру бази нарахування ЄСВ з 17 до 25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб ми не можемо оцінити як позитивний аспект з огляду на порушення принципу соціальної справедливості. В чинному законодавстві відсутня норма щодо мінімального розміру бази нарахування ЄСВ і доречним було б проводити нарахування ЄСВ на весь дохід зі скасуванням максимального розміру бази нарахування.

Проаналізувавши ряд змін щодо оподаткування доходів фізичних осіб, робимо висновок про цільову направленість на уніфікацію ставок ПДФО та ЄСВ що свідчить про фіскальну спрямованість сучасної системи оподаткування та нівелювання регулюючого потенціалу, адже розмір ставки знаходиться в прямій залежності з фіскальним ефектом податку, а регулюючий потенціал реалізується при застосуванні прогресивної шкали оподаткування.

Література

1. Закон України від 24 грудня 2015 р. №909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» - електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/909-19>.

Тетяна ДЛУГОПОЛЬСЬКА

Тернопільського національного економічного університету

МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ КРАЇН ЄВРОПИ ЯК ЗАГРОЗА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ ТА СОЦІАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

2015-й – початок 2016-го року ознаменувався серйозними військово-політичними конфліктами, які в сукупності призвели до непередбачуваного напливу мігрантів до найбільш економічно і соціально розвинених країн Європи. І хоча на рівні ЄС вже давно

розроблені та діють директиви, що регулюють міграційні процеси (у т.ч. щодо нелегальних мігрантів), безліч наявних викликів залишаються без відповіді: як оптимально розподілити квоти між країнами – членами ЄС щодо прийому біженців? як належно забезпечити права людини в контексті фінансово-економічних складнощів та нерівномірного розвитку? як інтегрувати біженців у нове середовище та забезпечити їм елементарні умови проживання? яким чином забезпечити їх роботою, не зашкодивши інтересам власних громадян?

Особливо негативну реакцію на нелегальних мігрантів викликали теракти в Парижі у листопаді 2015 р., що спричинило до прийняття посиленних заходів безпеки країн – членів ЄС (перекриття кордонів, жорсткіша міграційна політика), ускладнення процедур отримання Шенген-візи для громадян з країн – не членів ЄС, відміну багатьох масових заходів (зокрема, у Брюсселі). Неоднозначне ставлення до мігрантів не лише серед окремих країн ЄС, але й у межах окремих держав (наприклад, Західна та Східна Німеччина) спричиняє конфлікт інтересів в контексті реалізації ефективної міграційної політики.

За таких умов високорозвинені країни Європи намагаються мінімізувати міграційну кризу різноманітними способами, часто досить неординарними. Так, на початку 2016 р. вдалося досягти домовленостей із Туреччиною стосовно повернення нелегальних мігрантів в обмін на обіцянки безвізового режиму для громадян Туреччини та фінансової допомоги у розмірі 3 млрд. євро. ЄС і Туреччина мають намір імплементувати угоду, згідно якої Туреччина прийматиме усіх нелегальних мігрантів, які прибувають на грецькі острови незалежно від їхнього громадянства, а також забирати усіх мігрантів, що вже потрапили у Європу з її території і не отримали там притулку. Натомість, за кожного сирийця, якого прийме Туреччина із грецьких островів, ЄС має приймати сирийця з таборів для біженців. Як передбачають розробники цієї системи, вона позбавить біженців бажання потрапити у Європу нелегально.

Таким чином, фінансово-економічні негаразди, пов'язані з напливом мігрантів, тісно переплітаються із соціально-політичними проблемами їх інтеграції у суспільне життя країн-реципієнтів. А це в ЄС вважають набагато більшою проблемою, ніж фінансові витрати, пов'язані із переміщенням біженців до інших країн (зокрема, Туреччини).

Володимир ДМИТРІВ

Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ ПОДАТКІВ В ІСНУВАННІ УКРАЇНСЬКОГО АВТОПРОМУ

Протягом років незалежності України вітчизняний уряд підтримує вітчизняного автовиробника. Дана економічна політика уряду привела до зубожіння та неплатоспроможності українського народу, при цьому збагативши автодилерів і автоімпортерів. Які заробляють від 20 до 40 % вартості завезеного автомобіля, тоді як за кордоном це не більше ніж 5-10 %. Дана ситуація пов'язана з високим оподаткуванням при розмитненні автомобілів, а саме акцизного податку, який у 6-22 рази вищий, ніж на нові авто. Це призводить до значного підвищення цін як на нові авто, так і на б/у порівняно з країнами Євросоюзу чи Східної Європи. Тому середній вік автомобілів в Україні дорівнює 20 рокам, і спостерігається тенденція лише до його зростання. За цим показником наша держава посідає «почесне» друге місце в світі після Куби, і якщо для острівної країни це зумовлено зовнішнім фактором – торговельним ембарго, то для України це виключно внутрішній фактор.

У 2016 році конвеєр ЗАЗ припинив складання нових автомобілів, а справді народним автомобілем можна лише частково вважати «Таврію». Автомобілі даного заводу не витримали конкуренції як за технічними характеристиками, так і за ціною. Замість пошуку та впровадження інновацій у виробництво, модернізацію потужностей заводу весь прибуток, і